

Bouwen aan een netwerk – doe het samen

Inleiding

De wereld om ons heen digitaliseert. Over het algemeen biedt dat voordelen en gemak. Maar digitalisering heeft een keerzijde. Met het toenemende aanbod van digitale diensten en digitale verbondenheid is ook de online criminaliteit toegenomen.

Steeds meer bibliotheken en andere organisaties organiseren aanbod om inwoners te informeren over en te helpen bij digitale veiligheid. Om bibliotheken hierbij te ondersteunen, heeft Stichting Digisterker vanuit een educatieve visie op digitale veiligheid daarvoor een samenhangend en goed onderhouden lesprogramma ontwikkeld, genaamd [DigiVeiliger](#).

Met deze handreiking willen we bibliotheken op weg helpen om in gesprek te gaan met samenwerkingspartijen op het thema digitale veiligheid. Met deze partners kan afgestemd worden over:

- inhoud: welke onderdelen komen in de DigiVeiliger-cursussen/workshops aan bod en voorzien in een behoefte bij de samenwerkingspartners en de inwoners?
- werving van deelnemers: hoe kan een samenwerkingspartner helpen bij doorverwijzing naar het DigiVeiliger-aanbod van de bibliotheek?
- financiering: welke aanvullende personele en financiële ondersteuning voor de organisatie en uitvoering van het DigiVeiliger-aanbod is mogelijk?

Aansluiten bij lokale en regionale organisaties en netwerken

Uit onderzoek van Probiblio¹ blijkt dat inwoners behoefte hebben aan hulp op het onderwerp digitale weerbaarheid, vooral als die laagdrempelig wordt aangeboden en naar hen toekomt, bijvoorbeeld via een expert van een bank of de politie. De bibliotheek wordt als locatie vertrouwd, maar moet soms nog aan geloofwaardigheid winnen als het om het onderwerp digitale veiligheid / digitale weerbaarheid gaat.

Organisaties als gemeente en politie willen graag bijdragen aan de digitale weerbaarheid van inwoners. Met het beschikbare educatieaanbod (zoals DigiVeiliger) kan de bibliotheek de samenwerking zoeken met deze lokale/regionale organisaties en netwerken, om zo gezamenlijk aanbod neer te zetten voor de inwoners.

Gemeente

Bibliotheken hebben vanuit hun functie meestal contact met beleidsmedewerkers van de gemeente op het gebied van cultuur en/of onderwijs. Met hen wordt o.a. gesproken over het brede basisvaardighedenaanbod in het kader van digitale inclusie en digitaal burgerschap. Het onderwerp digitale weerbaarheid wordt door gemeenten echter gezien als een veiligheidsopgave en valt daarmee onder de afdeling Openbare Orde en Veiligheid (OOV). Veel gemeenten hebben het thema digitale veiligheid opgenomen in hun Integraal VeiligheidsPlan (IVP).

Met meestal een gering beschikbaar aantal fte's komt dit beleid vaak niet tot concrete uitvoering. Gemeenten zien de bibliotheek op dit thema vaak nog niet als een partner en als ze dat wel zien, weten ze niet altijd hoe ze hierover met de bibliotheek in contact kunnen komen. Vraag je gemeente bij welke afdeling en medewerker je terecht kunt om door te spreken over een samenwerking op het onderwerp educatie digitale veiligheid van inwoners.

---

¹ <https://www.probiblio.nl/cyberweerbaarheid-eeen-digitale-wereld-vol-risicos/>

Politie

De politie doet veel om samen met andere organisaties inwoners weerbaarder te maken tegen (digitale) criminelen. Zoek daarom de samenwerking met de politie. Naast wijkagenten zijn bij de politie sinds enkele jaren ook digitaal wijkagenten werkzaam. Deze verrichten onderzoek naar gedigitaliseerde criminaliteit, verzorgen de sociale media van het team en geven voorlichting.² In Oost-Nederland is de politie aan het experimenteren met Politie Informatiepunten (PIP's) in bibliotheken. Een PIP is een laagdrempelige plek voor inwoners om vragen te stellen over digitale veiligheid, in de vorm van een spreekuur. Een PIP wordt bemenst door cybermedewerkers of -vrijwilligers van de politie. Vanuit het PIP kunnen mensen doorverwezen worden naar educatieaanbod digitale veiligheid van de bibliotheek, zoals DigiVeiliger. Een digitaal wijkagent of cybermedewerker/-vrijwilliger van de politie kan DigiVeiliger-docent zijn of meedenken in de opzet en organisatie van DigiVeiliger-aanbod.

SeniorWeb

SeniorWeb-leslocaties zijn vaak opgezet in samenwerking met lokale partners zoals de bibliotheek. SeniorWeb-vrijwilligers ondersteunen bezoekers tijdens inloopsprekuren of geven computerles. Als bibliotheek kun je samenwerken met deze vrijwilligers op het thema digitale veiligheid.

Rolverdeling

Hieronder een kort overzicht van een mogelijke rolverdeling tussen bibliotheek en partnerorganisatie m.b.t. het DigiVeiliger-aanbod.

Bibliotheek	Partnerorganisaties
Vormgeven aanbod: keuze maken voor cursus of workshops, welke thema's, evt. in combinatie met ander aanbod	Toeleiding aanbod: doorverwijzen naar aanbod van de bibliotheek
Organiseren aanbod: wanneer, waar, docenten werven/instructie laten volgen	Bijdragen vormgeving aanbod: meedenken over inhoud van het aanbod
Uitvoeren aanbod: geven van cursus of workshops	Bijdragen uitvoering aanbod: DigiVeiliger-docent zijn, of gastspreker
Communiceren intern en extern: de eigen organisatie, mogelijke deelnemers en partnerorganisaties informeren over educatieaanbod	Communiceren intern en extern: de eigen organisatie, klanten/bezoekers/inwoners informeren, ambassadeur zijn voor het educatieaanbod

Tips

- Ga je contacten leggen met organisaties in je regio? Kijk met welke bibliotheken grenzend aan jouw werkgebied je samen kunt optrekken.
- Op gesprek met een lokale organisatie? Ga het gesprek eventueel samen aan met je directeur, manager en/of POI-adviseur.

Ter inspiratie

<https://www.probiblio.nl/cyberweerbaarheid-een-digitale-wereld-vol-risicos/>
<https://hetccv.nl/themas/cyberveiligheid/>

² <https://www.politie.nl/informatie/de-digitaal-wijkagent.html>